

DET KONGELIGE
MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Stensberggt 26
0131 Oslo

Norges forskningsråd	
Sak/dok nr.: 2005/00098-1	
12. 01. 2005	
Arkivkode:	
Saksbeh.:	Besvart:

Deres ref

Vår ref
200404816/NOG

Dato
10.1.2005

STATSBUDSJETTET 2005. TILSAGNSBREV KAP. 1508 SPESIELLE IT-TILTAK, POST 50 TILSKUDD TIL HØYHASTIGHETSKOMMUNIKASJON (HØYKOM)

1. Innledning

Moderniseringsdepartementet (MOD) viser til budsjettforslaget for 2005 i St.prp. nr. 1 for 2004-2005, og til Stortingets behandling av dette.

2. Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon

Regjeringen foreslo i budsjettet for 2005 en samlet bevilgning på 69,092 millioner kroner til videreføring av Høykom. I forbindelse med budsjettbehandlingen i Stortinget ble forslaget vedtatt som foreslått.

For budsjetterminen 2005 tildeles Norges forskningsråd 68,5 millioner kroner til Høykom-programmet over Moderniseringsdepartementets kap. 1508 post 50. Midlene skal fordeles med 35 millioner kroner til Høykom-distrikt og 33,5 millioner kroner til ordinære Høykom. Av disse midlene skal BTV-regionen (Buskerud, Telemark og Vestfold) slik som i 2004, disponere 4,1 millioner kroner som del av forsøk med oppgavedifferensiering. Disponeringen til BTV fordeles med 2,1 millioner fra Høykom-distrikt og 2 millioner fra ordinære Høykom. Både Høykom og Høykom-distrikt skal organiseres etter tilsvarende modell som dagens Høykom-ordning, dvs. som en tilskuddsordning med egenandel og administrert av NFR.

Moderniseringsdepartementet vil disponere gjenstående midler under kap 1508 post 50, kr 592 000, til utredningsarbeid knyttet til måling av effekter og spredning av

resultater.

3. Felles mål og hovedprioriteringer for det ordinære Høykom-programmet og Høykom-distrikt

Stortinget har bedt Regjeringen legge til rette for at målet om bredbånd til alle husstander, bedrifter og offentlige institusjoner kan nås i løpet av 2007, jf Innst. S. nr 133 (2003-2004). Videre har Regjeringen som mål å utbre bruken av bredbånd i offentlig sektor, og gjennom dette bidra til innovasjon og modernisering. Programmene skal understøtte realiseringen av disse målene ved å støtte utvalgte prosjekter i offentlig sektor som:

- 1) er behovs- og anvendelsesdrevet og fokuserer på verdiskapning og gevinster
- 2) har betydelig potensial for bedret samhandling i og mellom virksomheter
- 3) åpner for gjenbruk av resultater, vektlegger interoperabilitet mot andre løsninger og i størst mulig grad gjør bruk av åpne standarder
- 4) kan utnytte IKT, med fokus på høyhastighetskommunikasjon, som "muliggjør".

I 2005 skal prosjekter innrettet mot regional og lokal offentlig forvaltning og tjenesteyting som grunnskoler, folkebibliotek, kommuneadministrasjoner, omsorgssektor og primær- og spesialisthelsetjenester særlig prioriteres. Herunder skal prioriteres prosjekter som bidrar til at offentlige virksomheter og næringslivet deltar i et samspill, samt prosjekter som fremmer interkommunalt samarbeid. Dessuten skal legges vekt på å få frem bredbåndsprosjekter der sikkerhetsmekanismer, herunder løsninger for elektroniske signaturer, inngår. Det kan også gis tilskudd til prosjekter i statlige videregående skoler.

Ved utvelgelse av prosjekter skal det legges vekt på om disse kan ha potensial for utrulling i større skala.

Programmet skal legge vekt på fortsatt kunnskapsdannelse og dokumentasjon av erfaringer. Slik kunnskapsdannelse skal danne grunnlag for de løpende vurderingene av prioriteringene innenfor programmet, bidra til den løpende virkemiddelutviklingen på området, samt bidra til erfaringsspredning og læring i det offentlige innovasjons- og moderniseringsarbeidet. I 2005 skal det særlig legges vekt på å synliggjøre og dokumentere gevinster i de prosjektene som mottar tilskudd. Det er igangsatt et arbeid for å etablere indikatorer for rapportering av effekter, og vi vil komme nærmere tilbake til dette, se også omtale under pkt 6.

Erfaringene fra programmet skal synliggjøres på egnet måte, herunder ved utarbeiding og publisering av fagrapporter, informasjonsvirksomhet, presentasjoner på konferanser og andre faglige samlinger, samt ved rapportering til Moderniseringsdepartementet.

4. Felleskriterier og resultatindikatorer for Høykom-programmet

Programmet skal innrettes langs fire hovedstrategier:

- Stimulere til brukertilpassede og integrerte elektroniske tjenester og innhold rettet mot innbyggere, næringsliv og offentlig forvaltning som forutsetter og utnytter bredbånd. Tjenester mot innbyggere bør kunne gjøres tilgjengelig i konseptet MinSide, mens tjenester mot næringslivet også bør kunne gjøres tilgjengelig i Altinn.
- Stimulere til anvendelse av bredbånd for å forbedre lokal, regional og nasjonal samhandling, og gjennom dette bidra til innovasjon og modernisering i offentlig sektor.
- Stimulere utviklingen av attraktive bredbåndsanvendelser for å styrke etterspørselen etter bredbånd og gjennom dette bidra til markedsbasert bredbåndsutbygging.
- Videreutvikle effektive veiledningstjenester som ved å formidle erfaringer og gode eksempler på anvendelse av bredbånd bidrar til å redusere risiko og øke gevinstene ved implementering av bredbåndstjenester.

Elektroniske tjenester som forutsetter elektronisk signatur skal baseres på felles godkjente kravspesifikasjoner. Virksomheten skal på dette området bruke felles rammeavtaleverk.

Det forutsettes at anbefalinger fra det overordnede IT-arkitekturarbeidet for offentlig sektor følges når slike foreligger.

I utviklingen av nye tjenester rettet mot publikum, forvaltning og næringsliv forventes det at det legges til rette for bruk av åpne standarder som gjør tjenestene uavhengige av hvilken teknisk plattform brukeren har.

Noen av prosjektene skal søkes etablert som *nasjonale fyrtårnsprosjekter*, dvs. prosjekter av en viss størrelse og med en tematisk aktualitet som gjør at resultatene er egnet til viderefremming og gjenbruk i andre sammenhenger. Programsekretariatet bes dessuten å vurdere om de igangværende nasjonale fyrtårnsprosjektene bør videreføres med formell fyrtårnsstatus.

Programmets resultatindikatorer vil være:

- Antall nye offentlige, elektroniske tjenester som faktisk blir implementert som følge av programmet.
- Antall regionale prosjekter der offentlige etater og/eller private aktører i flere kommuner er involvert.
- Antall prosjekter hvor privat næringsvirksomhet er involvert i samspill med offentlige virksomheter.
- Geografisk spredning av bredbåndsanvendelser som følge av tilskuddsordningen.
- Antall prosjekter med dokumenterte kvantitative nytteeffekter

- Omfang av og opplevd kvalitet på veiledningstjenestene, herunder erfaringsdokumentasjon og -spredning.

5. Særskilte kriterier og resultatindikatorer for Høykom-distrikt

Delprogrammet Høykom-distrikt er i hovedstrategi identisk med ordinære Høykom. Særskilt for Høykom-distrikt er at ordningen skal innrettes mot å stimulere bredbåndsutviklingen i kommuner og fylkeskommuner i sonene A til C i det distriktspolitiske virkeområdet. Det kan også gis tilskudd til kommuner utenfor disse sonene dersom de aktuelle kommunene inngår i et samarbeidsprosjekt med kommuner innenfor sonene eller andre spesielle forhold taler for det. Kommuner uten eller med begrenset bredbåndnett prioriteres under ellers like vilkår.

Det presiseres at Høykom-distrikt er et delprogram for modernisering, ikke utbygging av bredbåndsinfrastruktur. Det kan derfor i utgangspunktet ikke søkes om støtte til direkte infrastrukturbygging. Unntak kan som tidligere vurderes der hvor det er overveiende sannsynlig at markedet ikke vil kunne dekke behovene, og etableringen av slik infrastruktur inngår som en helt nødvendig del av et moderniseringsprosjekt med konkrete planlagte anvendelser av bredbånd.

I tillegg til resultatindikatorene for ordinære Høykom, legges for Høykom-distrikt følgende resultatindikatorer til grunn:

- Antall kommuner som inngår i samarbeidsprosjekter med andre kommuner.
- Antall prosjekter hvor sentrale kommunale institusjoner tilknyttes bredbånd som muliggjør nettbasert tjenesteytelse mot brukere eller samhandling mellom virksomheter.
- Antall prosjekter med samlet planlegging for samarbeidende kommuner/fylkeskommuner.

6. Økonomi og rapportering

En samrådsgruppe der berørte departementer, Norges forskningsråd og Kommunenes sentralforbund er representert, skal fungere som et kontaktorgan mellom programmene, Forskningsrådet og departementene. Gruppen ledes av Moderniseringsdepartementet, mens Forskningsrådet utfører sekretærfunksjonen. Forskningsrådet har ansvaret for saksforberedelsene til samrådsgruppen.

Vi har tidligere varslet at vi vil komme tilbake til spørsmålet om format og tidspunkt for sluttrapport for Høykom-programmet for treårsperioden 2002-2004 og for Høykom - distrikt 2004. Situasjonen er nå at programmet fram til 2004 er evaluert i en rapport fra STEP/SINTEF og sentrale funn fra Høykoms prosjektportefølje er oppsummert og dokumentert i flere rapporter. Dessuten er programmet vedtatt videreført for tre nye år.

I lys av dette ser vi ikke behov for noen omfattende sluttrapport for Høykom fra perioden 2002-2004. Vi ber imidlertid om at det i årsrapporten for 2004 inntas en kortfattet oppsummering av aktiviteter og måloppnåelse for perioden 2002-2004.

Norges forskningsråd bes om å avgi årsrapport for ordinære Høykom og Høykom-distrikt for 2004 til Moderniseringsdepartementet innen 15. april 2005 om aktivitet og måloppnåelse i tråd med kriteriene gitt i tildelingsbrevet for 2004. Rapport om BTV-regionens virksomhet inntas i programmets ordinære årsrapport. Årsrapporten skal gi oversikt over prosjekter som har fått støtte og om økonomiske forhold som bruk og fordeling av midlene. Ett eksemplar av årsrapporten skal sendes departementet som papirversjon, og dessuten elektronisk til postmottak@mod.dep.no.

Som redegjort for ovenfor legges det vekt på at gevinster synliggjøres i prosjektene som får tilskudd. Fra 2005 skal gevinster i alle prosjekter måles og rapporteres ut fra et sett indikatorer som i størst mulig grad er felles for prosjektene. Departementet har igangsatt et arbeid for å få utarbeidet slike kriterier, og vil i samarbeid med programsekretariatet etablere et rammeverk for hvordan indikatorer skal angis og gevinster skal måles.

Vi anser det generelt som viktig at Forskningsrådet oppsummerer og dokumenterer sentrale funn i Høykoms prosjektportefølje. Slike funn kan i tillegg til å identifiserte resultater og gevinster i de prosjekter som er støttet, inkludere beskrivelser av hensiktsmessige fremgangsmåter, modeller og ulike hindringer for bredbåndsutviklingen. På denne måten kan Høykom-programmet bidra positivt til det generelle utviklings- og koordineringsarbeidet på IKT-området, herunder arbeidet med IT-arkitektur for offentlig sektor.

Moderniseringsdepartementet er orientert om at Norges forskningsråd med virkning fra 1. januar 2005 skal overta hoveddelen av sekretariatsfunksjonen som tidligere har vært satt ut som et oppdrag til konsultentselskapet Scandpower. Departementet ser positivt på utsiktene til at dette kan gi bedre synergier mot forskningsrådets øvrige aktiviteter, herunder satsingen på innovasjon i offentlig sektor og tematisk relevante programmer som PULS og IKT-programmet. Departementet ber derfor sekretariatet avsette ressurser i 2005 til å sikre gjensidig kontakt og erfaringsoverføring mellom Høykom og andre programmer og satsinger slik at synergier blir hentet ut.

Høykom-programmet er et sentralt instrument i Regjeringens moderniseringsarbeid, og vies betydelig oppmerksomhet fra både medier, politikere og berørte fagmiljøer. Dette medfører et behov for løpende samhandling mellom departementet og programsekretariatet, noen ganger også i saker med korte svarfrister. Departementet forutsetter at det nye sekretariatet avsetter nødvendige ressurser slik at driften av programmet og den løpende samhandlingen mellom programsekretariatet og Moderniseringsdepartementet ikke påvirkes negativt. Departementet legger til grunn

at programmets utadrettede virksomhet, opprettholdelse av web-sider og generelle synlighet i bredbåndsdebatten, fortsetter på minst samme nivå som tidligere

Det vurderes som viktig å styrke koordineringen av strategier og retningslinjer mellom utviklingsprogrammer på nasjonalt og regionalt nivå for å oppnå økt samlet ressursinnsats innenfor definerte målområder. Enkelte fylkeskommuner har i sin rolle som regional utvikler viktig kompetanse om regionale forhold som kan gi en bedre søknadsevaluering og en mer helhetlig tilnærming. Videre har Forskningsrådet gjennom Innovasjon Norges distriktskontorer et antall regionale representanter med kunnskap om hele Forskningsrådets prosjektportefølje. Det bør derfor i programmet søkes etablert mekanismer som bidrar til bedre koordinering og samarbeid mellom relevante prosjekter i regionene. Det bør vurderes å involvere Forskningsrådets regionale representanter og fylkeskommuner i dette koordineringsarbeidet.

Videre bør det innenfor programmet legges vekt på å utveksle erfaringer med lignende internasjonale prosjekter, og i den grad det er hensiktsmessig, benytte løsninger og standarder som bygger på erfaringer fra slikt arbeid.

Vi ber om at øvrig budsjett- og regnskapsmessig rapportering skjer i henhold til de ordinære frister og retningslinjer som er felles for departementene.

De bevilgninger som blir stilt til rådighet skal disponeres i samsvar med Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten og de forutsetningene som er lagt til grunn i budsjettproposisjonen, budsjettinnstillingen og Stortingets vedtak. Vi minner om at departementet og Riksrevisjonen kan iverksette nærmere kontroll med at statsmidler som ytes nyttes etter forutsetningene.

Forskningsrådet bes oversende til Moderniseringsdepartementet en betalingsanmodning for Høykom hvor på midlene vil bli overført Forskningsrådet. Departementet legger opp til to overføringer i året av tilskuddet.

7. Regionale forsøk

Regjeringen gjennomfører forsøk med oppgavedifferensiering, og Høykom-programmets midler er blant flere finansieringskilder for forsøkene, jf St.prp. nr.1 Tillegg nr. 3 (2003-04) (KRDs proposisjon om oppgavedifferensiering). Forsøk med oppgavedifferensiering i BTV-regionen er det eneste forsøk av denne art som berører Høykom. BTV-regionen skal i 2005 (som i 2004) disponere 4,1 millioner kroner som del av forsøk med oppgavedifferensiering. Vi ber derfor om at Forskningsrådet setter av 2,1 millioner fra rammen på 35 millioner for Høykom-distrikt og 2 millioner fra rammen på 33,5 millioner for ordinære Høykom, som på tilsvarende måte som i 2004 kan disponeres av Regionrådet for BTV-regionen.

Etter avtale med BTV-regionen inkluderes fylkene Buskerud, Telemark og Vestfold som i fjor i de ordinære utlysingene av prosjektmidler fra programmene.

Med hilsen

Hugo Parr (e.f.)
ekspedisjonssjef

Eivind Jahren
avdelingsdirektør

Kopi:
Riksrevisjonen
Kommunal- og regionaldepartementet
BTV-regionen v/ Kay Håkon Bjerke